

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van het stadhuis in Vilvoorde

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Vilvoorde, 2de afdeling, sectie D

Objectnummer: 4.01/23088/145.1

-

Dossiernummer: 4.001/23088/103.1

Omschrijving:

het stadhuis, Grote Markt zonder nummer

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

12 MAART 2019

Brussel,

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Vilvoorde

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

Gemeente Vilvoorde

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht op 12/03/2018 een gunstig advies uit over de bescherming dat op 14/03/2018 aan Onroerend Erfgoed werd bezorgd. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 28/02/2018.

De VCOE bracht op 22/03/2018 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

De VCOE spreekt in eerste instantie haar appreciatie uit voor het goed gedocumenteerde dossier. Zij ervaart een geografisch-thematische benadering met een verduidelijking van de gehanteerde aanpak en de selectiecriteria als positief. Het gebruik van de stedenbouwkundige waarde wordt ondersteund.

De VCOE vraagt om een tabel toe te voegen van de onderzochte gemeentehuizen met de vermelding van de mate waarin ze aan de vermelde selectiecriteria voldoen en waaruit het belang van de drie geselecteerde gemeentehuizen blijkt.

Antwoord: het inhoudelijk dossier wordt verder aangevuld.

De VCOE vraagt de plattegronden van het stadhuis aan het dossier toe te voegen.

Antwoord: de plattegronden worden toegevoegd aan 6.3 documentatie.

De VCOE vraagt om de taalfouten te corrigeren meer bepaald met betrekking tot beaux-artstijl, gedenkplaten en Cluysenaar.

Antwoord: de taalfouten worden gecorrigeerd.

De VCOE vraagt gezien de historische en stedenbouwkundige waarde om te onderzoeken of het marktplein kan beschermd worden als stadsgezicht of overgangszone.

Antwoord: De Grote Markt van Vilvoorde wordt in 2018-2019 volledig heraangelegd. Het archeologisch vooronderzoek vond plaats in 2015-2016. Een ondergrondse parkeergarage wordt ingericht. Bovengronds komt er een nieuwe houten luifel, trappenpartij, waterpartij en er worden nieuwe bomen aangeplant. Op het ontwerpplan zoals gepresenteerd op de website van de Stad Vilvoorde behoudt het stadhuis zijn prominente plek aan de rand van het plein. Daar er voor de heraanleg resoluut gekozen wordt voor een nieuw uitzicht, daar de werken in vergevorderd stadium zijn en daar de positie van het stadhuis aan de rand van het plein niet in het gedrang komt, heeft de afbakening van een stadsgezicht of overgangszone van het openbaar domein geen meerwaarde.

Bron:

S.N. s.d.: Archeologisch vooronderzoek luidt werken Grote Markt in [online] <https://www.vilvoorde.be/nieuwsdetail.aspx?id=5425> (geraadpleegd op 10 april 2018).

S.N. s.d.: Herinrichting Grote Markt [online] <https://www.vilvoorde.be/herinrichtinggrotemarkt/default.aspx?ID=2769> (geraadpleegd op 10 april 2018).

De VCOE merkt op dat in artikel 2 van het besluit geen cultuuroederen werden opgenomen. De commissie wijst op de kroonluchters en de schilderijen.

Antwoord: De schilderijen behoren tot het stedelijk bezit, dateren uit verschillende perioden en zijn niet noodzakelijk voor het stadhuis gemaakt. Ze worden dan ook niet beschouwd als een cultuuroed verbonden aan het stadhuis. De verlichtingsarmaturen die vast verbonden zijn aan de wanden van de traphal en de trapconstructie worden geacht te behoren tot het gebouw. Daarnaast is er één kroonluchter in het kabinet van de burgemeester. Daarvan kan niet vastgesteld worden in hoeverre die voor het stadhuis werd vervaardigd. In de huidige trouwzaal staat een tafel met stoelen opgesteld waarvan niet kan vastgesteld worden of ze voor de trouwzaal werden ontworpen dan wel later aangekocht door de Stad. Er zijn bijvoorbeeld geen wapenschilden van de Stad in aangebracht. Bijgevolg worden er dan ook geen cultuuroederen aan het dossier toegevoegd.

De VCOE merkt op dat de beheersdoelstellingen:

- summier zijn en er geen onderlinge afstemming tussen de drie dossiers is.

Antwoord: de beheersdoelstellingen worden steeds voor elk individueel gebouw op maat geschreven. Er wordt geprobeerd de doelstellingen van de drie gemeentehuizen in de

Vlaamse rand meer op elkaar af te stemmen door toevoeging van een algemene clause. Het besluit wordt aangepast.

- er best een algemene doelstelling wordt toegevoegd die betrekking heeft op het behoud van de opbouw, volumewerking, uitzicht, vormtaal en afwerking van de gevels.

Antwoord: de doelstelling wordt aan het besluit toegevoegd.

- de opdeling van het gemeentehuis in een ceremonieel en functioneel deel op te nemen als beheersdoelstelling.

Antwoord: Een functie kan niet vastgelegd worden in een ministerieel besluit. De opdeling van het gebouw is herkenbaar aan de exterieuraankleding en vooral aan de interieuraankleding. In het representatieve deel is die goed bewaard gebleven en in het administratieve deel is het volledige interieur verloren gegaan. Het is dan ook enkel de bedoeling dat het interieur van de voorbouw bewaard blijft. De erfgoedelementen en erfgoedkenmerken, Art.2. 2° in het ministerieel besluit, worden hier verder verduidelijkt. In de beheersdoelstellingen wordt eveneens de nadruk gelegd op het behoud van de erfgoedwaarden van het interieur van de voorbouw aan de Grote Markt die verwijzen naar de oorspronkelijke ceremoniële functie. Het besluit wordt in die zin aangepast

De VCOE vraagt in de toelatingsplichtige werken op te nemen dat:

- de toelatingsplichten voor het interieur enkel van toepassing zijn op het ceremonieel deel van het gebouw.

Antwoord: het besluit wordt in die zin aangepast.

conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit worden als volgt aangepast:

Het inhoudelijk dossier wordt aangevuld met een evaluatie van de niet weerhouden gemeentehuizen. De taalfouten worden gecorrigeerd.

De plattegronden van het stadhuis worden aan 6.3 documentatie toegevoegd.

Het ministerieel besluit wordt als volgt aangepast:

- de opdeling in een ceremonieel en een functioneel deel wordt verwerkt in de beschrijving (artikel 2. 2°).
- de beheersdoelstellingen worden meer op elkaar afgestemd door de toevoeging van een algemene clause.
- het behoud van het exterieur en de interieurelementen die verwijzen naar de oorspronkelijke functie van de voorbouw worden toegevoegd aan de beheersdoelstellingen.
- in de toelatingsplichten voor het interieur wordt expliciet opgenomen dat deze zich beperken tot het ceremonieel deel.

1.4. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

In het inhoudelijk dossier werd 1. *Thema gemeentehuizen* aangevuld met:

Volgende gemeentehuizen werden verder onderzocht na het desktoponderzoek doch niet geselecteerd voor bescherming:

- *Asse (Asse), eclectisch gemeentehuis van architect L. Spaak uit 1861-1864. Beeldbepalend gelegen aan de Markt, interieur sterk gerenoveerd.*
- *Dilbeek (Itterbeek), neoclassicistisch gemeentehuis omstreeks 1868, gelegen aan een straat. Interessante opdeling tussen gemeentehuis op de verhoogde gelijkvloerse verdieping en een conciërgewoning in het souterrain, sterk verwaarloosd.*
- *Grimbergen (Beigem) typisch eclectisch plattelandsgemeentehuis van architect L. Spaak uit 1865, gelegen aan een straat met een voorplein. Momenteel geïntegreerd in de gemeenteschool. Intern sterk verbouwd.*
- *Linkebeek (Linkebeek), eclectisch gemeentehuis van architect Hansotte, omstreeks 1868. Combinatie van een gemeentehuis en aanpalend schooltje. Intern volledig verbouwd.*
- *Machelen (Diegem), neoclassicistisch gemeentehuis van architect L. Spaak, uit 1854. Gelegen in een hoek van het gemeenteplein, ervan gescheiden door een straat. Aansluitend een nieuwbouw gemeenschapscentrum. Eenvoudig interieur dat sterk gerenoveerd werd.*
- *Sint-Pieters-Leeuw (Sint-Pieters-Leeuw), neoclassicistisch gemeentehuis ontworpen door architect Cordemans omstreeks 1850. Volledig heringericht als bibliotheek met verregaande verbouwwerken.*
- *Zaventem (Zaventem), eclectisch gemeentehuis uit 1866. Gelegen langs een straat. Aanpalend schooltje geïntegreerd bij het gemeentehuis. Intern sterk verbouwd.*

De typfouten werden gecorrigeerd in het inhoudelijk dossier.

De plattegronden van het stadhuis werden aan de bijlage 6.3 documentatie bij het inhoudelijk dossier toegevoegd.

In het ministerieel besluit werd het artikel 2. 2°, de erfgoedwaarden en erfgoedelementen aangepast.

" 2° het complex bestaande uit twee onderscheiden delen: een rechthoekig voorgebouw met behouden interieurelementen aan de Grote Markt en aansluitend drie vleugels rond een binnenkoer waarvan enkel de buitengevels en bedaking erfgoedwaarde hebben;"

werd aangepast als volgt:

2° het complex bestaat uit twee onderscheiden delen. Het rechthoekig voorgebouw aan de Grote Markt heeft zijn indeling en interieuraankleding die wijzen op de representatieve functie behouden. Van de drie achterliggende voornamelijk administratieve vleugels rond een binnenkoer hebben enkel de gedecoreerde buitengevels en de bedaking erfgoedwaarde;

In het ministerieel besluit werd artikel 3 aangepast.

"Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° voor het interieur beperken de beheersdoelstellingen zich tot de bewaring van de aanwezige erfgoedelementen en erfgoedkenmerken in de inkomhal, traphal, trouwzaal, in het kabinet van de burgemeester en in de feestzaal;
- 2° bij een toekomstige vervanging van het schrijnwerk is het wenselijk dat de vormgeving aansluit bij de historische vormtaal van het stadhuis zoals ontworpen door Antoine Trappeniers;
- 3° de reconstructie van de toren en de dakafwerking, zoals ontworpen door architect Antoine Trappeniers en oorspronkelijk ook uitgevoerd, behoort tot de mogelijkheden."

werd aangepast als volgt:

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de bescherming beoogt het behoud van het exterieur van het stadhuis met al zijn erfgoedwaarden en erfgoedkenmerken, opbouw, volumewerking, uitzicht, vormtaal en afwerking van de gevel;

- 2° de bescherming beoogt het behoud van de interne structuur van het stadhuis die de veruiterlijking is van de oorspronkelijke tweedeling van het gebouw in een ceremonieel deel aan de Grote Markt en een achterliggend functioneel deel.
- 3° de bescherming beoogt het behoud van de aanwezige erfgoedelementen en erfgoedkenmerken in het interieur die verwijzen naar de in oorsprong ceremoniele functie van het bouwvolume aansluitend bij de Grote Markt, meer bepaald op de gelijkvloerse verdieping de inkomhal, traphal, trouwzaal, het kabinet van de burgemeester en op de bovenverdieping de feestzaal;
- 4° bij een toekomstige vervanging van het schrijnwerk is het wenselijk dat de vormgeving aansluit bij de historische vormtaal van het stadhuis zoals ontworpen door Antoine Trappeniers;
- 5° de reconstructie van de toren en de dakafwerking, zoals ontworpen door architect Antoine Trappeniers en oorspronkelijk ook uitgevoerd, behoort tot de mogelijkheden.

In het ministerieel besluit werd Artikel 5 6°, de toelatingsplichtige werken verder verduidelijkt:

"Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur:"

werd aangepast als volgt:

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur, meer bepaald in het ceremoniele deel van het stadhuis:

2. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

Openbaar onderzoek en hoorrecht

De gemeente Vilvoorde organiseerde het openbaar onderzoek van 24 augustus 2018 tot 24 september 2018. Tijdens het openbaar onderzoek organiseerde de gemeente geen hoorzitting.

Tijdens het openbaar onderzoek werden geen bezwaren ingediend.

Geen enkele zakelijkrechthouder beriep zich op het hoorrecht.

In het proces-verbaal van sluiting gaf zowel het college van burgemeester en schepenen als de dienst ruimtelijke ordening een gunstig advies.

Conclusie: Het openbaar onderzoek en hoorrecht hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

3. Conclusie

De uitgebrachte adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier noch het beschermingsbesluit werden aangepast.